

Aluekeskusohjelman väliarviointi: **Myönteisiä** signaaleja aluekeskuksista

◆ Aluekeskusohjelman (AKO) tavoite elinvoiman myönteisestä kehityksestä on useissa aluekeskuksissa toteutuksessa jopa odotuksia paremmin. Aluekeskusten nettomuutto on vuoden 2000 jälkeen muuttunut kokonaisuudessaan negatiivisesta positiiviseksi. Monet aikaisemmista muuttotappioalueista ovat kääntyneet muuttovoittoalueiksi, ja muillakin alueilla muuttotappio on supistunut. Vuonna 2000 vain 10 aluekeskusta sai

muuttovoittoa, vuonna 2004 jo 18. Väestökehitys on heikointa Pohjois- ja Itä-Suomen teollisissa ja maaseutuvaltaisissa aluekeskuksissa.

Työpaikkakasvu on kokonaisuudessaan ollut vaatimatonta vuoden 2000 jälkeen, mutta aluekeskuksissa kehitys on ollut positiivisempaa kuin koko maassa. Työpaikkojen keskittyminen on jatkunut suurimpiin aluekeskuksiin ja niiden keskuskaupunkeihin. Vuodesta 2002 alkaen suh-

teelliset kasvuerot alueiden välillä ovat kaventuneet. Työssäkäynti aluekeskusten ympäryskunnista ja alueiden reunoilta keskuskaupunkeihin on yleistynyt. Työssäkäyntialueiden laajeneminen on osaltaan mahdollistanut positiivisen käänteen väestökehityksessä myös aluekeskusten maaseutumaisilla reunoilla. Tämä on lisännyt keskus- ja reuna-alueiden vuoro-vaikutusta.

Täsmennystä ohjelman rooliin

◆ Eri ministeriöiden arviot aluekeskusohjelman toteutuksesta ovat kriittiset. Haastateltujen asiantuntijoiden kouluarvosana on tyydyttävä. Ohjelman tavoitteita pidetään tärkeinä, mutta sen strategisia painotuksia ja profiloitua on viritettävä aluekehittämisen kokonaisuuteen ja eri hallinnonalojen aluestrategioihin sopiviksi. Arvioitsijan mukaan tulevalla ohjelmakaudella on aluekeskusohjelmalle määriteltävä aiempaa konkreettisemmin (1) selkeä ja rajallinen missio, (2) selkeä ja hyväksyttävä rooli suhteessa muihin kehittämissuunnitelmiin ja (3) looginen reitti tavoitteista tuloksiin.

Aluekeskusohjelman arvioinnin toteuttavat Jyväskylän yliopiston taloustieteiden tiedekunnan asiantuntijapalvelut ja Kaupunkitutkimus TA Oy. Loppuraportti meneillään olevasta ohjelmakaudesta valmistuu syksyllä 2006.

Arviointiraportti:

www.intermin.fi/aluekeskusohjelma
Lisätietoa: Kehitysohjohtaja
Ulla-Maija Laiho, 09-160 43430,
etunimi.sukunimi@intermin.fi.

Tanssia Joensuun yössä.

Kulttuuripalveluja kumppanuudella

◆ Joensuun seudulla on otettu käyttöön aluekeskusohjelman tuella kehitetty kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimen kumppanuusjärjestelmä. Järjestelmän ydinsisältö on seudulliset yhteishankinnat: tilaaja-tuottaja -mallissa yksityisen ja kolmannen sektorin ammattilaiset tavoittavat yhdellä tarjouksella yli sata kunnallista laitosta sekä laaja-alaiset toimialat. Kumppanuushankkeen vaikuttamana alalla on syntynyt myös yksityisiä palvelutuottajia. Ensimmäistä kertaa Joensuun Yön viisitoista-vuotisessa historiassa 25.8. järjestetyn kaupunkitapahtuman tuotti yksityinen palvelutuottaja, Osuuskunta Groupiom. Seudun hankintatoimi tekee päätöksiä alkusyksystä kymmenestä koululle tuotettavia kulttuuritapahtumia koskevasta tarjouksesta. Mallin vaikutuksina arvioidaan syntyvän luovien toimialojen yrityksiä ja työpaikkoja seudulle ja niiden myötä toimivat markkinat. **Lisätietoa:** Projekti-koordinaattori Erno Säisänen, 013-267 5320, etunimi.sukunimi@jns.fi.

Opetushallituksessa seutuyhteistyön kehittämishanke

◆ Koulut ja oppilaitokset tekevät yhteistyötä yli kuntarajojen Opetushallituksen seutuhankkeessa. Yhteistyö nähdään mahdollisuutena vahvistaa seutukunnallista osaamista, tiedon vaihtoa koulujen ja oppilaitosten välillä sekä opetushenkilöstön ammattitaitoa. Pilotteja ovat Jyväskylän seutu, Turun seutu, Seinäjoen seutu, Mikkelin seutu, Saarijärvi-Viitasaaren seutu sekä Västra Nyland. Verkostojen toiminnassa on mukana mm. seutulukiotoimintaa, opetussuunnitelmayhteistyötä, toisen asteen oppilaitosten yhteistä opetustarjontaa sekä ruotsinkielisen opetuksen järjestäjien yhteistyötä. Seutuhanke julkaisee vuonna 2006 yhteenvetoraportin, jossa kuvataan pilottien kokemuksia opetustoimen yhteistyömalleista. Hankkeen aikana toteutetaan opetustoimen aluekehittäjille suunnattu koulutusjakso ja kehitetään opetustoimen seutukunnallisen yhteistyön arviointimalli. Aluekeskusohjelma on hankkeen keskeinen kansallinen ja alueellinen yhteistyökumppani.

Lisätieto: Erikoissuunnittelija Kirsti Stenvall, 09-7747 7412 tai ylitarkastaja Heidi Backman, 09-7747 7187, etunimi.sukunimi@oph.fi.

tävää lisäarvoa seudun elinvoiman kehitykselle kansainvälisten yhteistyö-avausten ja -verkostojen muodossa.

Lisätieto: Yrityskehittäjä Hanna Tuominen, 02-8378 7726, 044-312 4336, etunimi.sukunimi@rsk.fi, www.rsk.fi/living.

Seutulukioiden tulevaisuus -seminaari pidettiin 22.8.2005 Mikkeliässä.

Seutulukiotoiminta vakiintuu Mikkelin seudulla

◆ Mikkelin seudun aluekeskusohjelman rahoittama seutulukioverkostonhanke päättyi 31.8.2005. Seutulukioiden toiminta jatkuu normaalina vakiintuneena käytäntönä kuntien hyväksymän yhteistyösopimuksen puitteissa. Pitkällä tähtäimellä seutulukioiden toi-

minta pyritään saattamaan yhteen rakentumassa olevan Mikkelin seudun opetuspalvelukeskuksen kanssa.

Lisätieto: Projektipäällikkö Aki Kauranen, 015-194 3015, etunimi.sukunimi@mikkeli.fi, www.mikkelinseutu.fi/lukiot.

Raumalaiset kokoontuvat aamuvarhaisella torille juomaan pystökaffett.

Rauman seutu kansainvälistyy

◆ Teollisuuden Voiman suurprojekti, Olkiluoto 3, merkitsee rakentamisen eri vaiheissa ainutlaatuista kansainvälistymisäaltoa Eurajoen kunnalle ja koko Rauman seudulle. Seudulle muuttaa suuri joukko työntekijöitä erityisesti Ranskasta ja Saksasta. Rauman Seudun Kehitys Oy (RSK) osallistuu aktiivisena

seututoimijana myös niihin projekteihin, joiden tarkoituksena on edistää ulkomailta muuttavien kotiutumista ja viihtymistä. RSK on avannut kotisivut, joiden avulla muuttajat pääsevät sisälle tärkeään arjen tietoon ja seudun palveluihin. Seudulla arvioidaan kansainvälisen suurprojektin tuottavan merkit-

Työllisyyspoliittisten neuvottelukuntien toiminta käynnistynyt

◆ Pohjois-Pohjanmaalla toteutettiin vuosina 2003–2004 aluekeskusten työllisyysstrategiahanke (EU Artikla 6, Innovatiiviset toimet). Hankkeen aikana laadittiin TE-keskuksen johdolla työllisyysstrategiat Oulun, Raahen, Koillis-Suomen ja Oulun Eteläisen aluekeskuksiin. Strategiatyön jatkuvuuden varmistamiseksi TE-keskus on perustanut aluekeskuskohtaiset työllisyyspoliittiset neuvottelukunnat. Ne

on koottu yrittäjien, kuntajohdon, seutukunnallisten kehittämissyhtiöiden, nuorisovaltuustojen tai opiskelijajärjestöjen, työmarkkinajärjestöjen, oppilaitosten, työttömien yhdistysten sekä työvoimatoimistojen edustajista. Neuvottelukunnat on asetettu kahdeksi vuodeksi (2005–2007) ja niiden tehtävinä ovat työllisyysstrategioiden toimeenpanon seuranta sekä aloitteiden tekeminen alueellisen työpoliiti-

kan toimeenpanoon. Neuvottelukuntien puheenjohtajana toimii työvoimaosaston osastopäällikkö. Ensimmäisissä kokouksissa on käsitelty mm. nuorten yhteiskuntatakuun toimeenpanoa sekä työttömyyden alueellisia rakenteita tilastoaineistojen valossa.

Lisätieto: Osastopäällikkö Maire Mäki, 044-436 8200, etunimi.sukunimi@te-keskus.fi.

Pekka Antikainen

Jane Antikainen